

Reflect Lab

Wspieranie wykładowców w zakresie metodologii nauczania opartego na zapytaniach
(Inquiry Based Learning)

Rezultat projektu nr 2: Przewodnik Metodyczny dla Wykładowców

Główny Partner P1: Uniwersytet Leibniza w Hanowerze

Autorzy:

Leon Billerbeck

Hannah Merkel

Christoph Wolf

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU

Wydział Politologii
i Studiów Międzynarodowych

Erasmus+

Leibniz
Universität
Hannover

Institut für
Didaktik der Demokratie

Koordinator Projektu:

Prof. Dr. Dirk Lange

Zarządzanie Projektem:

Dr. Eva Kalny

eva.kalny@idd.uni-hannover.de

Leibniz Universität Hannover, Institut für Didaktik der
Demokratie

Callinstraße 20, 30167 Hannover, Niemcy

WPiSM UMK koordynator:

Maciej Siwicki: msiwicki@umk.pl

Michał Piechowicz: piechowicz@umk.pl

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

Drogi uczestniku Reflect Lab, drogi wykładowco!

Niniejszy przewodnik pomoże zapoznać się z metodologią Reflect Lab i poprowadzi Państwa oraz Państwa studentów przez doświadczenie nauczania opartego na zapytaniach (ang. Inquiry Based Learning).

Metoda nauczania proponowana przez Reflect Lab ma na celu wspieranie studentów w rozwijaniu umiejętności badania zagadnień, które są dyskutowane w konfrontacyjny sposób. Nasz przewodnik pomoże stworzyć środowisko do nauki, które pozwoli Państwa studentom wziąć udział w podróży poszerzającej zarówno badawcze jak i analityczne umiejętności. Niniejszy przewodnik metodyczny nie stanowi jednak kompletnego podręcznika ani nie daje odpowiedzi na wszystkie zagadnienia, ponieważ nauczanie oparte na dociekanii i rozwiązywaniu problemów zawsze skłania do powstawania nowych pytań. Poradzimy jednak, jak postępować i dokąd się zwrócić, gdy nie macie Państwo pewności jak dalej prowadzić zajęcia lub jak rozpocząć kurs.

Na następnych stronach znajdziecie Państwo informacje na temat metody Reflect Lab i jej swoistych wymagań wobec nauczycieli. Należy pamiętać, że ten krótki podręcznik stanowi jedynie wprowadzenie do zagadnienia. W celu pogłębienia wiedzy zachęcamy do odwiedzenia naszej strony internetowej: <https://www.reflect-lab.eu>.

Życzymy Państwu i Waszym studentom wielu interesujących laboratoriów badawczych i chętnie usłyszemy lub przeczytamy o Państwa doświadczeniach! Życzymy powodzenia w nauczaniu z wykorzystaniem tej metody i mamy nadzieję, że niniejszy przewodnik okaże się przydatny.

Zespół Reflect Lab

Drogi uczestniku Reflect Lab, drogi wykładowco!

1. Wprowadzenie
2. Tworzenie środowiska stymulujące proces uczenia się
3. Równowaga między samodzielnym uczeniem się i ingerencją w pracę studentów
4. Motywacje wykładowców i sposoby refleksji nad pracą własną
5. Jak połączyć różne aspekty IBL i co jeszcze trzeba wziąć pod uwagę?
6. Ocenianie
7. Podsumowanie
8. Słownictwo

Partnerzy Projektu

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

1. Wprowadzenie

Analiza potrzeb intelektualnych IO1, poprzedzająca napisanie tego przewodnika, wykazała, że jest spore zainteresowanie edukacją opartą na zapytaniach (Inquiry Based Learning)¹ i edukacją opartą na rozwiązywaniu problemów (Problem Based Learning), jednak nie ma zbyt dużej wiedzy na temat tych dwóch podejść nauczania. Podczas zapytań realizowanych w trakcie analizy potrzeb respondenci wymieniali następujące argumenty, tłumacząc dlaczego nie korzystają z tych metod: "Obawiamy się, że poniesiemy porażkę i stracimy czas, który możemy lepiej wykorzystać do pracy nad treścią", lub: "Nie mamy czasu na takie projekty, ponieważ nasi studenci powinni zdobywać inne kompetencje w tematycznie różnych kursach." Wykładowcy również zaznaczają, że nie mają odpowiedniej infrastruktury do realizowania tego typu projektów. Ponadto należy wziąć pod uwagę, że zmiana metody nauczania pociąga za sobą modyfikację znanych ról i obowiązków². Wdrożenie nowego podejścia wymaga zatem opracowania nowej kultury uczenia się i nauczania.

Niniejszy przewodnik metodyczny ma za zadanie wskazać zainteresowanym nauczycielom i wykładowcom, jak tego dokonać. Próbuje również rozwiązać wyżej wymienione problemy, ponieważ ma na celu wzmocnienie wykładowców w realizacji projektów wykorzystaniem metody PBL i IBL. W związku z tym, że zapotrzebowanie na nowe podejścia nauczania jest bardzo duże, zgromadziliśmy wiedzę i doświadczenie nabyte w nauczaniu metodami PBL oraz IBL w celu ich rozpowszechnienia.

Dobrym przykładem stosowania nauczania opartego na zapytaniach (IBL) i nauczania opartego na rozwiązywaniu problemów (PBL) jest projekt Politik-Labor, który działają na uniwersytecie w Hanowerze.³ Idea była zapoczątkowana na katedrze profesora dr Dirka Lange w Oldenburgu, a następnie została rozpropagowana na uniwersytecie w Hanowerze. Politik-Labour oferuje uczniom możliwość pracy nad projektami poza ich zwykłym środowiskiem edukacyjnym.

1 The needs-analysis explains both terms and offers further information on the approaches:

https://www.reflect-lab.eu/fileadmin/reflect-lab/pdf/IO1_english_full.pdf

2McREL 1992: "Eight Barriers to Changing Traditional Behaviour"

3Lange, Dirk 2012: Das Politik-Labor: forschendes Lernen in der Politischen Bildung. Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren.

Ogólnym celem jest wprowadzenie metod nauczania opartych na badaniach naukowych dla uczniów szkół średnich. Podejmując projekt w Politik-Labour, uczniowie i ich nauczyciele mogą korzystać z infrastruktury uczelni. Zapewnia im to dostęp do bieżących badań w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych, a także do personelu uniwersyteckiego, w szczególności do wykładowców. Projekty są podzielone na trzy różne części: pierwsza część odbywa się przez cały dzień na uniwersytecie, druga część to przygotowanie i omówienie wyników w szkole. Na koniec uczestnicy przedstawiają wyniki swoich badań. Mówiąc o poszczególnych etapach projektu, to pierwszym zadaniem uczniów jest znalezienie problemu, którym chcieliby się zająć. Po zidentyfikowaniu jednego z nich omawiają powstające pytania razem z wykładowcami na uniwersytecie oraz ze swoimi nauczycielami. Po zatwierdzeniu przez nauczyciela pytania badawczego i omówieniu problemów, które mogą wystąpić w trakcie projektu, uczestnicy mogą swobodnie korzystać z infrastruktury uniwersyteckiej podczas drugiego spotkania. Mają dostęp do drukarek, bibliotek i wiedzy profesorów oraz innych studentów. Spotkania w Politik Labor traktowane są jako zajęcia pozalekcyjne i dlatego nie są przyznawane oceny. Dzięki temu uczniowie czują się bezpiecznie, mogą popełniać błędy i udzielają szczerych informacji zwrotnych dotyczących zajęć. Uczestnicy Politik-Labor lubią atmosferę i sposób pracy. Jest on dla nich motywujący i sprzyjający uczeniu się.

Wskazówki zawarte w niniejszym przewodniku metodycznym dotyczą głównie zastosowania IBL i PBL na salach uniwersyteckich i mogą być realizowane niezależnie od konkretnego przedmiotu. W związku z tym przewodnik jest adresowany do wykładowców i nauczycieli akademickich z różnych środowisk. Jednak nie jest to kompletny podręcznik, w którym szczegółowo opisano wszystkie poszczególne kroki. Przedstawiamy kluczowe problemy zebrane dzięki doświadczeniom wykładowców uczestniczących w projekcie ERASMUS +, którzy zastosowali metody IBL i PBL. Podsumowujemy odpowiedzi na często zadawane pytania, a także inne kluczowe kwestie niezbędne do implementacji metod IBL i PBL. Reasumując, niniejszy przewodnik metodyczny traktuje nauczanie jako ciągły proces i ma za zadanie przyczynić się do rozwoju zawodowego wykładowców.

Niniejsze kompendium wskaże Państwu jak stworzyć stymulujące środowisko do nauki i pomoże uczynić go tak przyjemnym i przyjaznym, jak to tylko możliwe. Zostanie omówione również zagadnienie dotyczące dysonansu, który może pojawić się między niezbędnymi regulacjami procesu uczenia się a autonomią uczących się. W przewodniku znajdziecie Państwo

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

także kwestie związane z autorefleksją wykładowców, ponieważ zgodnie z założeniem omawianych metod wykładowcy muszą być sami ciągłymi uczniami. Przedstawione zostaną różne aspekty wdrażania metod i teorii dydaktycznej w odniesieniu do IBL i PBL. W ostatnim, jednak bardzo istotnym rozdziale, przeanalizowana zostanie kwestia oceniania dotycząca procesu uczenia się opartego na zapytaniach i dociekaniu naukowym.

2. Jak stworzyć środowisko stymulujące proces uczenia się

Należy rozważyć kilka aspektów, aby uczenie oparte na zapytaniach było jak najbardziej efektywne dla studentów. Aspekty te dotyczą głównie infrastruktury uczelni, a także motywacji do uczestniczenia w kursie. Zarówno studenci, jak i wykładowcy muszą zaangażować się w metodologię oraz badany problem, aby jak najlepiej wykorzystać zdobytą wiedzę. W następnej sekcji zagadnienia te zostaną rozwinięte i omówione będą główne aspekty refleksyjnego i motywującego nauczania.

Infrastruktura i zasoby edukacyjne uczelni mają kluczowe znaczenie dla jakości nauczania. Niestety, często słyszymy, że infrastruktura uniwersytetów jest mało elastyczna i wymaga ulepszenia i unowocześnienia. Sale, ich funkcjonalność i rozmiar są bardzo częstym problemem. Wiele sal seminaryjnych jest przepełnionych, zwłaszcza jeśli oferowane zajęcia przyciągają zainteresowanie wielu studentów lub odbywają się w popularnym przedziale czasowym. Podczas godzin, w których najczęściej odbywają się zajęcia przestrzeń jest często ograniczona, a liczba stanowisk i miejsc niewystarczająca dla liczby zainteresowanych. Co więcej, dostępny sprzęt zwykle nie spełnia wymagań nowych metod nauczania. Natomiast zapewnienie sal z łatwo regulowanymi zestawami krzeseł i stołów, które mogą być używane do pracy zespołowej, jest bardzo przydatne, a czasem nawet nieodzowne. Zmiana aranżacji krzeseł i stołów na potrzeby pracy grupowej pochłania wiele czasu i wysiłku, a czas ten może być przecież lepiej wykorzystany do nauki i badań. Jeśli chodzi o liczebność grupy, doświadczenie pokazuje, że 15 do 25 osób stanowi idealną liczbę w grupie uczącej się. Każdy uczestnik projektu powinien mieć możliwość siedzenia i sporządzania notatek, więc musimy zapewnić odpowiednią liczbę krzeseł i stołów.

Ponadto coraz ważniejszym staje się dostęp do Internetu i cyfryzacja. Coraz częściej podczas zajęć przydaje się dostęp do sprawnego komputera i Internetu, a także do niezbędnego

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

oprogramowania. Ważne jest również, żeby studenci i wykładowcy mieli możliwość skorzystania ze sprawnego projektora, aby mogli przedstawić swoje prezentacje. W celu podtrzymania motywacji studentów wskazane jest stosowanie różnych metod nauczania i różnorodnych materiałów stymulujących, takich jak aplikacje internetowe i prezentacje PowerPoint.

Wykładowcy mogą w znaczący sposób wpłynąć na motywację studentów. Z technicznego punktu widzenia wykładowca musi zadbać o utrzymanie dobrej atmosfery do nauki poprzez bezpośrednie angażowanie słuchaczy i ułatwianie im uczenia się. Jednym ze sposobów aktywacji może być zapewnienie studentom większej swobody w samodzielnym opracowywaniu problemów, co również zasugerowano w podejściu IBL. Warto zauważyć, że na początku wykładowca musi poświęcić czas na przedstawienie nowej metody, ale już po jej wprowadzeniu może zaoferować studentom wiele możliwości do samodzielnej pracy. Utrzymanie skupienia, koncentracji i dobrego samopoczucia słuchaczy, zależy nie tylko od metody nauczania i stylu prezentacji, ale także od wielkości sali i liczebności grupy. Jak wspomnieliśmy już, grupa licząca od 15 do 25 słuchaczy jest idealna, ponieważ pozwala wszystkim uczestniczyć w dyskusjach i przyczyniać się w równym stopniu do postępu pracy.

Wykładowca ma bardzo specyficzną rolę w nauczaniu IBL: musi on zapewnić jak najwięcej swobody w uczeniu się, ale jednocześnie wspierać i zapewniać bezpieczeństwo oraz gwarancję sukcesu w nauce. W większości przypadków nie uczestniczy aktywnie w procesie badawczym, ale jest odpowiedzialny za określenie ram odniesienia, dlatego też musi być dostępny dla studentów gdy mają pytania, wątpliwości lub chcą wyrazić krytykę dotyczącą metody lub powiązanych z tematem kwestii. Wykładowca musi otwarcie komunikować się i pozostawać w kontakcie ze studentami. Jego rola utrzymania skupienia obejmuje również słuchanie obaw i problemów uczestników oraz zapewnienie im przestrzeni do rozwijania własnych interpretacji w konkretnych sprawach.

W kontekście oficjalnego kursu uniwersyteckiego często wymagana jest ocena końcowa; ten aspekt zostanie omówiony w rozdziale 6. Edukacja oparta IBL nie wymaga ewaluacji uczestników, natomiast konieczna jest ocena samego procesu. Musi ona być prowadzona zarówno przez nauczyciela oraz grupę w toku badania jak również po jego zakończeniu. Przejrzystość jest kluczową kwestią w procesie ewaluacji. Studenci muszą wiedzieć, w jaki

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

sposób wykładowca podejmuje decyzje, tj. które z czynników są istotne i co dzieje się z propozycjami przekazanymi przez nich samych. Jeśli na początku wykładowca w przejrzysty sposób objaśni wszystkie nurtujące zagadnienia dotyczące ocenienia, nie będzie musiał później tłumaczyć niedopowiedzianych kwestii. Ogólnie rzecz biorąc, wszyscy uczestnicy muszą być włączeni w proces ewaluacji i przestrzegać etyki ocen. Odpowiedzialność za procedurę spoczywa na wykładowcy.

Warto zauważyć, że uwagi studentów mogą okazać się bardzo użytecznymi dla dalszego rozwoju kursu i samej metody IBL. Dlatego też w interesie wykładowcy jest omawianie pytań i sugestii w miarę ich powstawania. Ponadto, można również przedyskutować zmiany w strukturze samego seminarium. Wykładowca musi ocenić znaczenie uczestnictwa studentów poprzez ewaluację ich inicjatywy oraz ich wkład pracy w ramach seminarium. Jest to również metoda na podtrzymanie motywacji. Kiedy studenci przedstawiają uzasadnione argumenty za zmianą pewnych elementów seminarium, zyskuje na tym także wykładowca.

Ponieważ motywacja jest ważnym aspektem wpływającym na atmosferę uczenia się, a także na powodzenie procesu naukowego, warto również zastanowić się z wspólnie z uczestnikami seminarium nad inspiracją i mobilizacją do działania.

Rozpoczynając pracę z ReflectLab, wykładowca musi wziąć pod uwagę wszystkie te czynniki, aby zapewnić dobrą atmosferę pracy zarówno słuchaczom, jak i sobie jako prowadzącemu.

3. Równowaga między samodzielnym uczeniem się i ingerencją w pracę studentów

Często zdarza się, że zajęcia są podzielone: dyskusja zdominowana jest przez nielicznych studentów, którzy są pewni swoich kompetencji i często zabierają głos, ale w rzeczywistości nie wzbogacają dyskursu w znaczący sposób. Inni natomiast, nie są świadomi swoich możliwości lub nie czują się zmotywowani do antagonizowania przedmówców i milczą. Zadaniem wykładowcy jest równoważenie takich sytuacji w celu stworzenia dobrego środowiska do nauki. Prowadzący musi aktywnie włączyć studentów, którzy są wycofani, a także wspierać tych nieśmiałych do udziału w zajęciach. Studenci z mniejszą wiedzą i umiejętnościami powinni być wspierani, aby osiągnąć cele edukacyjne.

Podczas procesu badawczego bardzo ważne jest, aby uczestnicy byli zachęceni do samodzielnej pracy. Aktywność i zaangażowanie rodzą się tylko w przyjaznym środowisku pracy, a wspiera je doświadczanie sukcesu w trakcie zajęć. W tym celu ważne jest stworzenie atmosfery pracy, która pozwala na popełnianie błędów i pomyłek, ponieważ to przez pomyłki, a nie tylko poprzez sukces, odbywa się proces uczenia. Wykładowca powinien być pomocnikiem, który jest w zasięgu, który wspiera studentów w miarę pojawiania się pytań, a także motywuje i docenia dobrze wykonaną pracę. Krytyka musi być udzielana w konstruktywny sposób, a studenci powinni być zachęceni do rozwijania zdolności analizy i oceny.

Na początku pracy z wykorzystaniem metod PBL i IBL rola wykładowcy jest kluczowa. Przed rozpoczęciem kursu zachęcamy do pogłębienia wiedzy na temat roli wykładowcy w dostępnej literaturze.

Zgodnie z naszym doświadczeniem istnieje wiele interesujących metod nauczania, które można zastosować, ale zawsze należy je dopasować do konkretnej grupy i jej potrzeb. Każde zajęcia są inne i powinny spełniać wymagania studentów, którzy mają różne potrzeby. Przede wszystkim należy wziąć pod uwagę doświadczenie i wiedzę określonej grupy. Im lepiej wykładowca zna studentów kursu, tym lepiej potrafi zidentyfikować potrzeby i dobrać odpowiednie tematy, a także może przewidzieć rezultat przeprowadzanego badania. Podobnie, dyskusja dotycząca tematów, a także sposób, w jaki są przekazywane opinie, zależy od relacji oraz dynamiki panującej na zajęciach. Dynamika ta zależy od studentów i ich wcześniejszych relacji między sobą, ale również od wielkości pomieszczenia. Jeśli jest to tylko możliwe, wykładowca powinien dążyć do poznania swoich studentów i starać się stworzyć warunki pracy oparte na zaufaniu.

Oprócz zdobycia podstawowej wiedzy o swoich studentach, wykładowcy są zobligowani do przygotowania tekstów i materiałów, którymi będą się posługiwali podczas zajęć. Niezbędne jest staranne przygotowanie tych materiałów. Muszą być one wybrane zgodnie z koncepcją zajęć oraz celem edukacyjnym, który wykładowca chce osiągnąć. Wykładowcy mogą stymulować proces uczenia się, prosząc studentów o przygotowanie odpowiedzi na pytania zawarte w udostępnionych materiałach przed rozpoczęciem kursu. Jest to również dobry sposób żeby upewnić się, że uczestnicy czytają teksty, które są przekazywane.

Szczególnie ważnym aspektem jest, aby w jasny i przejrzysty sposób, w odniesieniu do celów swojej grupy, określić czego uczestnik projektu powinien się nauczyć i jakie zdolności ma rozwinąć. Jak zmierzyć czy zostały osiągnięte cele? – Im bardziej czytelne są odpowiedzi na te pytania, tym większa jest szansa, że studenci pewniej poczną się w samodzielnej pracy. Program kursu musi odpowiadać celom grupy. Tak jak problem badawczy ukierunkowuje przebieg badania naukowego, tak cele danej grupy muszą być na pierwszym miejscu przy opracowaniu kursu oraz przy wyborze zagadnień i tekstów, które uczestnicy muszą przeczytać. Metody IBL i PBL wymagają szczególnej przejrzystości w zakresie celów procesu nauczania i uczenia się.

Pomóż swoim studentom w niezależnym wybieraniu problemów badawczych. Metody IBL i PBL wymagają precyzji w określaniu celów. Bardzo często studenci mają tendencję do formułowania zbyt szerokich pytań badawczych, które niejednokrotnie odzwierciedlają ogólne uprzedzenia bardziej niż podejścia analityczne i nie są wystarczająco precyzyjne. Tylko dokładne i jasne pytanie badawcze prowadzi studenta jak Kompas przez proces badawczy. Oczywistym jest, że studenci wykazują większe zainteresowanie i motywację w analizowaniu zagadnień dotyczących ich własnych zainteresowań niż z góry ustalonych problemów badawczych. Dlatego ważne jest zarezerwowanie wystarczająco dużo czasu na omówienie możliwych pytań badawczych ze studentami i zachęcenie ich do samodzielnego rozwijania własnego projektu badawczego.

Uczestnicy kursu muszą czuć się bezpiecznie, aby się zwrócić do prowadzącego, gdy uznają za konieczne dostosowanie lub zmianę pytania badawczego. Niezbędne jest stworzenie klimatu pracy, w którym mogą swobodnie i w sposób konstruktywny oceniać swoją pracę i pracę swoich kolegów. Studenci powinni nauczyć się zarówno dawać jak i otrzymywać konstruktywną krytykę, a także powinni być otwarci na możliwość zmiany/udoskonalenia swoich badań.

Aby stworzyć pozytywne środowisko uczenia się ważne jest budowanie zaufania. Uczestnicy zajęć muszą czuć się bezpiecznie i muszą wiedzieć, że mogą popełnić błędy, ponieważ jest to zupełnie normalne w procesie uczenia się. Muszą mieć również pewność, że kiedy potrzebują wskazówek, wykładowca jest dla nich dostępny i będzie ich wspierał, ale nie będzie też niepotrzebnie interweniował.

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

4. Motywacje wykładowców i sposoby refleksji nad pracą własną

Wykładowca w procesie IBL lub PBL ma za zadanie interweniować w pracę grupy tak mało, jak to tylko możliwe i na tyle, na ile jest to konieczne. Obowiązkiem prowadzącego jest pomoc studentom w rozwijaniu pytań badawczych i wspieranie ich w rozwiązywaniu problemów, których nie mogą samodzielnie rozwiązać. Ponadto wykładowca jest odpowiedzialny za motywowanie studentów do refleksji nad pracą własną, do szukania różnych rozwiązań, a także musi czuwać, aby podejmowane wybory były etyczne i wolne od błędów. Oznacza to potrzebę szczerej i profesjonalnej autorefleksji.

Zdolność do autorefleksji musi być rozwijana zgodnie z pozycją w grupie, tj. zależy od roli i jest różna, w zależności od tego czy jest ona na linii student - profesor, wykładowca-student, czy pomiędzy członkami grupy. Ważne jest, aby wziąć pod uwagę te różne pozycje/role i uwzględnić je podczas interakcji. Metodyka IBL i PBL wymaga wsparcia uczących się, aby działali w sposób jak najbardziej niezależny. Dlatego konieczne jest, aby na początku kursu jasno sprecyzować cele i oczekiwania, a podczas procesu badawczego interweniować tylko wtedy, gdy jest to konieczne. Co więcej, podczas przygotowywania wprowadzenia do kursu trzeba być bardzo refleksyjnym i zadać sobie pytania: czy przekazuję wszystkie niezbędne informacje? W jaki sposób mogę wzbudzić zaufanie, aby studenci mogli swobodnie zastanowić się ze mną nad swoimi problemami i błędami popełnianymi podczas procesu badawczego? W jaki sposób mogę wskazać granice autonomii na zajęciach? Czy moje wnioski są przejrzyste?

Przydatne może okazać się opracowanie krótkiego przewodnika po seminarium dla uczestników i określenie, czego się od nich oczekuje przed, w trakcie i po zakończeniu projektu badawczego. Informacje te można zamieścić w dzienniku aktywności grupy seminaryjnej lub sylabusie, który pozwoli studentom na zrozumienie tego co powinni robić, i aby nie tracili z oczu celu podczas ich aktywności badawczej. W przewodniku powinny być również zawarte wytyczne dotyczące etyki w badaniach.

Warto również sporządzić notatki w trakcie semestru i zadać sobie krytyczną uwagę, czy wiedza na temat treści, których uczysz, jest wystarczająca i czy jako wykładowca jesteś otwarty na krytykę. Czy założenia były realistyczne? Czy Twoje przygotowanie było wystarczające? Czy byłeś w stanie wzbudzić zaufanie wśród studentów i zapewnić im swobodę wypowiedzi, a

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

także wystarczającą autonomię w podejmowaniu samodzielnych badań? Które aspekty wypadły dobrze, a co należy poprawić?

Miej na uwadze programy szkoleniowe oferowane przez uniwersytety dla wykładowców i korzystaj z nich – programy te często proponują różnorodne seminaria dotyczące planowania kursów, interakcji ze studentami, radzenia sobie z trudnymi sytuacjami w grupie i mogą obejmować audyt Twojego wykładu podczas kursu. Takie szkolenie pomoże zastanowić się nad sposobem prowadzenia zajęć i będzie z pewnością pozytywnie wspierać zdolność do autorefleksji. W rezultacie pozwoli udoskonalić wiedzę pedagogiczną - oraz zgłębić proces uczenia się Twoich studentów. Jeśli takie szkolenia nie są dostępne, porozmawiaj o tym ze współpracownikami i przedstaw swoje sugestie działowi kadr.

5. Jak połączyć różne aspekty IBL i co jeszcze trzeba wziąć pod uwagę?

Aby przygotować dobre seminarium wykładowca musi wziąć pod uwagę wiele różnych aspektów i nie jest wcale łatwo połączyć je wszystkie ze sobą.

Szkolenie z zakresu autorefleksji może okazać się bardzo przydatne przed rozpoczęciem pracy z wykorzystaniem metod IBL lub PBL, tak aby jak najlepiej wykorzystać tę formę nauczania dla siebie, jak i swoich studentów. Podczas laboratoriów refleksyjnych Reflect Lab komunikacja jest kluczowym elementem procesu nauczania i uczenia się. Twój przekaz musi być jasny i musi kierunkować proces badawczy studentów. Upewnij się, że zaplanujesz wystarczająco dużo czasu na poszukiwanie odpowiedniej literatury i opracowanie metod badań oraz, aby omówić z każdym uczestnikiem jego pytania badawcze i wątpliwości, jakie pojawią się w trakcie analizy. Postaraj się wskazać studentom nowe spojrzenie na problem. W związku z określoną tradycją akademicką studenci mogą nie być przyzwyczajeni do szerokiej intelektualnej wolności lub niezależnej pracy poza salą wykładową, więc mogą chcieć omówić powstające wątpliwości i problemy. Podczas omawiania, obowiązkiem prowadzącego jest upewnienie się, że uczestnicy trzymają się kluczowych kwestii i pytań badawczych, że wypełniają swoje zadania w ramach kursu i rozumieją, w jaki sposób te zadania są osadzone w szerszym kontekście edukacyjnym. Twoją rolą jest wspieranie i motywowanie studentów do pogłębiania wiedzy, a także koncentrowanie się na tym, czego studenci potrzebują do pomyślnego zakończenia swojego projektu.

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

Dla każdej grupy opracowywany jest program nauczania oraz pisemny plan tego, co chcesz zrobić na danym etapie kursu. Dotyczy to także laboratorium Reflect Lab. Na każdym z etapów należy uwzględnić również konkretne metody, np. IBL lub PBL, i upewnić się, że wiemy, którą koncepcję dydaktyczną chcemy zastosować i dlaczego. Należy zwrócić uwagę czy metody dydaktyczne są odpowiednie dla treści, których uczymy i upewnić się, że poświęcamy wystarczająco dużo czasu na wyjaśnienie koncepcji dydaktycznych, np. przedstawienie idei Reflect Lab, a także IBL i PBL w miarę ich realizacji.

Pisemny plan powinien być opracowany w taki sposób, aby pomógł w uporządkowaniu przebiegu zajęć i ocenie, czy Twój kurs jest na dobrej drodze w osiągnięciu założeń projektu. Upewnij się, że kontrolujesz postępy, poprzez ocenę pracy w grupie lub poprzez indywidualną rozmowę. Poinformuj swoich uczniów o strukturze kursu, ponieważ pomaga to utrzymać koncentrację. Plan kursu może być uporządkowany zgodnie z głównymi celami, do których uczestnicy będą dążyć. Wykładowca powinien również pomóc uczestnikom w rozwijaniu własnych celów oraz sprawić żeby byli w stanie sami ocenić swoje osiągnięcia w dążeniu do nich.

Zaplanuj czas na ocenę metodologii Reflect Lab w swojej grupie. Zarówno wykładowcy, jak i uczestnicy kursu potrzebują czasu i przestrzeni, aby zastanowić się nad wykonaną pracą i podzielić się swoimi przemyśleniami i opiniami na temat metod. Umożliwi to także dalszy rozwój umiejętności nauczania w zakresie IBL i PBL. W zależności od okoliczności na uczelni możesz spróbować rozpropagować zdobytą wiedzę i zaprosić innych wykładowców do korzystania z metodologii Reflect Lab.

Podobnie jak w przypadku każdego doświadczenia w nauczaniu, również w przypadku procesu IBL lub PBL, najważniejszymi składnikami są wykładowcy i studenci. Rolą wykładowcy jest działanie w sposób odpowiedzialny i autorefleksyjny w złożonym systemie nauczania oraz znalezienie równowagi między interweniowaniem w proces uczenia się, a pozwolenie na samodzielne działanie uczestników kursu. Aby właściwie ocenić studentów w tym kontekście, proces ewaluacji musi być przemyślany i zaplanowany od samego początku.

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

Ocena osiągnięć studentów nigdy nie jest łatwym zadaniem, a jest to jeszcze trudniejsze, gdy pracują niezależnie i w sposób, który zakłada uczenie się na błędach - co oznacza, że muszą czuć się swobodnie, aby te błędy popełniać. Zarówno IBL, jak i PBL nie mają na celu oceny studentów, ale motywowanie ich do samodzielnej pracy i eksperymentowania z różnymi metodami badawczymi. Z jednej strony motywacja studentów jest często wyższa, gdy mogą eksperymentować poza programem nauczania i kiedy mają możliwość wyboru tematu, który ich interesuje. Z drugiej jednak strony, proces uczenia się na uniwersytecie opiera się na odgórnie ustalonym programie nauczania i na ocenianiu, a te sprzeczne oczekiwania muszą być mądrze zrównoważone.

Projekt "Politik-Labor" na Uniwersytecie Leibniza w Hanowerze jest dobrym przykładem zastosowania metody IBL i dostarcza argumentów dlaczego ocenianie nie jest dobrym sposobem na poprawę procesu uczenia się. Wręcz przeciwnie, sukces projektu polega na braku oceny uczniów, którzy z góry wiedzą, że nie będą oceniani. Wielu uczestników programu wyraziło opinię, że odpowiada im środowisko nauki o niewielkim lub niskim poziomie lęku. Szczególnie uczniowie, którzy byli znani z tego, że nie osiągają dobrych wyników, wykazali wysoki poziom postępów w trakcie projektu, a nawet osiągnęli lepsze rezultaty niż ponadprzeciętni uczniowie.

Podobną tendencję można zaobserwować również w kontekście uczelni. Początkowo uniwersytety uznawano za miejsca kształcenia ogólnego i uczenia się przez całe życie, gdzie studenci mają zdobywać szerokie spektrum wiedzy z bardzo różnych dziedzin. Pomysł ten jest sprzeczny z obecnym systemem, w którym oczekuje się od studentów wczesnej specjalizacji, zaliczenia standaryzowanych testów i przygotowania do pracy. Oznacza to również, że programy nauczania i samo nauczanie uniwersyteckie muszą podążać za konkretnymi zdaniami jakie stawia rynek pracy. Założenia te są realizowane w ramach różnych systemów uniwersyteckich, a programy nauczania są zgodne ze specyfikacjami Deklaracji Bolońskiej, tj. pierwszy etap studiów (Licencjat) został przewidziany na trzy lata. Wykładowcy muszą dostosować się do tych założeń, ale mają również możliwość oferowania seminariów na wiele ważnych i różnorodnych tematów. Seminaria te mogą być bardzo szczegółowe (np. oparte wyłącznie na jednej teorii lub metodzie), albo szersze, mające na celu objęcie obszerniejszego

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

zakresu materiału. Nawet jeśli jeden temat jest motywem przewodnim kursu, grupy w podczas zajęć mogą pracować nad bardzo różnymi aspektami zagadnienia.

To wykładowca musi zdecydować, w jaki sposób chce zająć się konkretnym tematem i jakie metody nauczania planuje zastosować. To także wykładowca decyduje, czy ogranicza on swobodę wyboru do konkretnych aspektów tematu, czy też zachęca studentów do wyboru pytań badawczych zgodnie z ich własnymi zainteresowaniami. W idealnych warunkach, ośrodki naukowe powinny oferować różnorodne seminaria, które służą różnym potrzebom i zdolnościom, jakie studenci muszą rozwijać. Niektóre seminaria czy kursy wymagają jedynie zaliczenia końcowego. Jest to forma oceny, która wskazuje, czy uczestnik przeszedł pomyślnie kurs lub nie, co znacznie ułatwia ewaluację.

Powszechnie wiadomo, że ocenianie może być wysoce subiektywne. Stąd też kiedy wykładowcy muszą oceniać studentów, kryteria które stosują powinny być jak najbardziej przejrzyste i muszą zostać określone na początku kursu.

Ocena powinna uwzględniać kilka aspektów:

- Proces opracowywania pytania badawczego. Czy uczestnik był aktywny w poszukiwaniu pytania, czy był skłonny do refleksji na temat pojęć zawartych w pytaniu? Czy użył właściwych metod potrzebnych do odpowiedzi na nie oraz czy wziął pod uwagę ograniczenia czasowe kursu? Czy był otwarty i skłonny do refleksji nad uprzedzeniami leżącymi u podstaw pytania, nad konsekwencjami etycznymi i czy przeanalizował potencjał projektu?
- Jakie były argumenty za wybraniem konkretnej metody badawczej? Czy badający był w stanie pokazać zarówno korzyści, jak i ograniczenia wybranych metod?
- Wdrożenie metody (metod). Czy student zainwestował czas i wysiłek, aby zapoznać się z wybraną metodą (metodami)? Czy zostały zastosowane odpowiednie techniki i narzędzia badawcze? Co z kwestiami etycznymi i bezpieczeństwem danych? Czy student był skłonny do refleksji na temat metod stosowanych w procesie badawczym? Czy wprowadzono niezbędne korekty? Czy były one odpowiednio uargumentowane?
- Wynik badania. Jaki jest rezultat prac badawczych? W metodologii Reflect Lab, istnieją dwa różne rodzaje wyników: jeden odnosi się do treści badań, drugi do osobistego udoskonalenia i zwiększenia możliwości uczestnika projektu. Podczas gdy wynik pod

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

względem treści jest ważny, równie ważna jest zdolność studenta do refleksji nad własnym postępowaniem i ograniczeniami. W kontekście uczenia opartego na zapytaniach możemy zmienić punkt ciężkości ewaluacji: student może uzyskać bardzo wysoką ocenę, przedstawiając bardzo rozbudowany i profesjonalny portfel demonstrujący umiejętności badawcze, ale podobnie student, którego badanie nie zakończyło się sukcesem może uzyskać bardzo pozytywną ocenę, jeśli tylko jest zdolny do refleksji nad przeżytym doświadczeniem, potrafi wyjaśnić swoje spostrzeżenia i wykazać znaczny wzrost świadomości jak można udoskonalić przeprowadzenie podobnego badania w przyszłości. Takie podejście zwiększa otwartość na próbowanie i możliwe przy tym popełnianie błędów, a także zdolność do autorefleksji, dlatego może być bardzo motywujące dla uczących się.

7. Podsumowanie

Podsumowując, infrastruktura uczelni jest ważna dla pomyślnej implementacji założeń Reflect Lab. Upewnij się, że masz dostęp do Internetu i pomocy naukowych, a także wystarczająco dużo miejsca oraz wystarczającą ilość ruchomych krzeseł i stołów. Bardzo przydatny jest zarówno projektor, jak i drukarki. Środowisko pracy powinno być motywujące.

Wykładowca musi rozwinąć umiejętność stworzenia stymulującej atmosfery uczenia się i równowagi między zagwarantowaniem maksymalnej swobody przy indywidualnej pracy nad badaniem, a niezbędną minimalną kontrolą procesu uczenia się. Aby osiągnąć tę równowagę, ważne jest, aby prowadzący dobrze znał swoich studentów. Cel zajęć, jak również temat (tematy), metodologia i pytania dotyczące etyki w badaniach muszą być komunikowane tak jasno, jak to tylko możliwe. Jest to pomocne w zrozumieniu kontekstu projektu, a także kryteriów jego późniejszej oceny.

Choć jako wykładowca nie powinien niepotrzebnie interweniować w proces badawczy, Twoja rola jest znacząca: musisz wyważyć, kiedy konieczna jest ingerencja w pracę studentów i jak najlepiej to zrobić. Oznacza to, że musisz rozwinąć zdolność autorefleksji jako warunek spełnienia swojej roli w nauczaniu opartym na problemach (PBL) czy też nauczaniu opartym na zapytaniach (IBL). Musisz być autorefleksyjny podczas opracowywania struktury kursu, jego zawartości, jak również podczas implementacji metodologii Reflect Lab. Zastanów się, czy kurs

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

jest szczegółowo dopracowany i zaplanuj wystarczająco dużo czasu na wsparcie studentów w określaniu ich pytań badawczych. Stwórz sylabus i zapisz w nim treści, które chcesz przekazać, a także metody, które planujesz zastosować. Weź pod uwagę m.in.: W jaki sposób pomagasz studentom rozważać różne aspekty i perspektywy związane z tematem kursu? Jak motywujesz uczestników? Musisz również zaplanować proces ewaluacji własnych wyników i zastanowić się nad swoją rolą jako wykładowcy oraz postarać się przewidzieć momenty, w których może zdarzyć się, że będziesz musiał ingerować w proces badawczy.

Aby rozwijać własne projekty, studenci muszą mieć jasne kryteria oceniania. Kryteria muszą być precyzyjnie określone na początku kursu i należy się ich trzymać. Projekty bez końcowej oceny są równie skuteczne, więc jeśli ta opcja jest dostępna możesz z niej skorzystać. Jeśli ocena końcowa jest wymagana, skup się na ewaluacji procesu uczenia się i przeprowadzonej analizie, a nie na wynikach badań.

Metodologie takie jak IBL i PBL są podstawą projektów Reflect Lab i okazują się być ciekawą formą zajęć zarówno dla wykładowców, jak i studentów, jednak nie są one powszechnie stosowane. Jest to zrozumiałe, że wykładowcy niechętnie eksperymentują z nowymi metodami, zwłaszcza, że zmiana metody wymaga na początku większego nakładu pracy i czasu na przygotowanie. Wyniki mogą być jednak pozytywnie zaskakujące, a wraz z upływem czasu praca będzie łatwiejsza i wydajniejsza niż przy standardowych metodach wykładów nieangażujących studentów.

8. Słownictwo

Inquiry-based learning (IBL) - tzw. nauczanie oparte na zapytaniach; wymaga od studentów samodzielnej pracy nad danym tematem pod kierunkiem wykładowcy, który pełni funkcję pomocnika w dociekaniu naukowym. Studenci pracują nad konkretnym tematem, w tym nad opracowaniem pytania badawczego, jego teoretyzacją oraz przeprowadzeniem badań empirycznych. W ramach Reflect Lab wszystkie te etapy odbywają się w kontekście seminarium uniwersyteckiego i przy wsparciu wykładowców.

Według Detjena ⁴, metoda IBL:

- stanowi otwarty proces uczenia się (dotyczący przekonań, zagadnień, problemów),
- zależy od metodologii, komunikacji w grupie i wyboru tematu,
- prowadzi do eksploracji i pogłębienia wiedzy,
- stanowi eksperymentalne, samodzielne uczenie się

Problem-based learning (PBL) – nauczanie oparte na rozwiązywaniu problemów; jest częścią IBL. Ma miejsce, gdy wykładowca przedstawia konkretny problem badawczy, a studenci muszą samodzielnie znaleźć rozwiązanie.

Według Golla⁵, z PBL mamy do czynienia kiedy:

- problem lub temat badawczy znajduje się w centrum procesu uczenia się,
- kiedy uczenie się odbywa się poprzez rozwiązywanie problemów,
- wybór problemu badawczego odbywa się przez facylitatora lub wykładowcę
- kiedy rozwijają się kompetencje takie jak umiejętność oceniania, komunikowania się, krytycznego myślenia i samokształcenia.

Student – tym mianem określa się osoby, które studiują na uniwersytetach. Podczas wdrażania metod IBL i PBL studenci uczą się samodzielnej pracy. Muszą opracować główny temat badawczy, powiązane z nim pytanie, a także zorganizować swoją pracę i ustalić plan swoich badań. W związku z tym nie praktykują jedynie samodzielnej pracy, ale wybierają również samodzielnie sposób realizacji projektu naukowego.

Wykładowca – tym mianem określany jest nauczyciel, który wyklada na uniwersytecie. W laboratoriach Reflect Lab, które różnią się od tradycyjnych zajęć uniwersyteckich, wykładowca odgrywa rolę przewodnika i doradcy. Jest odpowiedzialny za formę kursu, infrastrukturę i środowisko uczenia się. Ponadto refleksyjnie podchodzi do własnej roli i pracy, a także pełni funkcję moderatora kursu odpowiedzialnego za komunikację ze studentami. W idealnym założeniu laboratoriów refleksyjnych, wykładowca daje impulsy do pracy, bez niepotrzebnej

⁴ Detjen, Joachim (2014): Forschend lernen. In: Wolfgang Sander (Hrsg.): Handbuch politische Bildung. Bundeszentrale für politische Bildung. Bonn, S. 565 – 576.

⁵ Goll, Thomas (2014): Problemorientierung, In: Wolfgang Sander (Hrsg.): Handbuch politische Bildung, Schwalbach/Ts.: Wochenschau Verlag, S.258-265.

ingerencji w postęp.

Środowisko uczenia się – środowisko bezpośrednio wpływa na proces uczenia się i rezultaty studentów, a także na ich motywację, dlatego ważne jest, aby wykładowca skupił się na tworzeniu produktywnego środowiska uczenia się. Zasadniczo obejmuje to zapewnienie zasobów edukacyjnych i dobrej struktury komunikacyjnej. Należy wziąć pod uwagę również fakt, że swobodnie wybieranie przez studentów projektów, ma pozytywny wpływ na ich motywację. Zwykle brak ocen końcowych również korzystnie wpływa na motywację.

Zasoby edukacyjne – produktywnie środowisko uczenia się wymaga odpowiedniej infrastruktury na uniwersytecie. Obejmuje to sale seminaryjne, krzesła, stoły, projektory itp. Ponadto dostęp do Internetu, specjalne oprogramowanie i wszelkie urządzenia elektroniczne, które mogą być potrzebne w toku projektu. Korzystne jest, jeśli ustawienie sali seminaryjnej można łatwo dostosować do różnych form pracy. Uczestnicy projektu powinni mieć dostęp do biblioteki oraz, jeśli to konieczne, do literatury online.

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891

Project partner

Leibniz
Universität
Hannover

Partnerem koordynującym jest The Institute of Civic Education, który jest częścią Leibniz University Hannover, Niemcy. Ogólnym celem działania Instytutu jest umożliwienie młodym

ludziom i dorosłym zdobycia kluczowych umiejętności i kompetencji niezbędnych do aktywnego obywatelstwa i uczestnictwa na wszystkich poziomach życia społecznego i politycznego. Instytut opracowuje, testuje i wdraża szeroką gamę programów szkoleniowych, z których wszystkie mają na celu poprawę umiejętności nauczycieli i innych specjalistów w dziedzinie edukacji. <https://www.uni-hannover.de/> <http://www.demokratiedidaktik.de/>

UNIwersYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Politologii
i Studiów Międzynarodowych

Uniwersytet Mikołaja Kopernika jest największą uczelnią państwową w północnej Polsce. Jego Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych łączy różne dyscypliny. Jest ważnym ośrodkiem edukacyjnym, naukowym oraz badawczym i zalicza się do 5 najlepszych uczelni politologicznych w Polsce. Wydział jest

również zorientowany na świat. Szeroki zakres działań badawczych i szeroki udział w wielu międzynarodowych projektach pozwala przyciągnąć studentów i nauczycieli z całej Europy.

<https://www.umk.pl/> <https://www.wpism.umk.pl/>

Manchester
Metropolitan
University

Wydział Edukacji w Manchester Metropolitan University ma doświadczenie w szkoleniu nauczycieli i specjalistów w dziedzinie edukacji. 3000 studentów studiów licencjackich i podyplomowych studiuje w pełnym wymiarze godzin na ponad 60 kursach rocznie.

Kolejne 1000 studiuje w niepełnym wymiarze godzin na kursach doskonalenia zawodowego i badaniach na studiach doktoranckich. Wydział ściśle współpracuje z ponad 1500 regionalnych szkół, ze szkołami wyższymi i wieloma innymi placówkami, zapewniając uczniom zróżnicowane miejsca i możliwości nauki. <https://www2.mmu.ac.uk/education/>

ALEXANDRU IOAN CUZA
UNIVERSITY OF IAȘI

Alexandru Ioan Cuza University of Iași jest najstarszą instytucją szkolnictwa wyższego w Rumunii. Od 1860 r. kontynuuje tradycję w doskonaleniu i innowacji w edukacji i badaniach. Posiadając ponad 25 000 studentów i 800 pracowników naukowych, uniwersytet cieszy się wysokim prestiżem i współpracuje z ponad 250 uniwersytetami na całym

świecie. Stał się pierwszym uniwersytetem skupionym na studentach w Rumunii, oferując nawet możliwość wyboru dwóch kierunków studiów, co miało odpowiadać przyszłym celom zawodowym studentów. Nasz zespół jest częścią kadry dydaktycznej i badawczej Wydziału Nauk Psychologicznych i Edukacyjnych oraz Wydziału Szkolenia Nauczycieli.

<https://www.psih.uaic.ro/> - Faculty of Psychology and Education Sciences

<http://www.uaic.ro/en/> - Alexandru Ioan Cuza University of Iași

Universidad
de La Laguna

Universidad de La Laguna (ULL) jest najstarszą instytucją szkolnictwa wyższego na Wyspach Kanaryjskich i możliwe jest prześledzenie jej historii sprzed ponad 200 lat. Wydział Edukacji i Wydział „Didáctica e Investigación Educativa” skupiają interdyscyplinarną społeczność naukową

z różnych dziedzin: projektowania programów nauczania, doradztwa dla nauczycieli, kierownictwa szkoły, rozwoju szkolnego, procesu nauczania oraz uczenia się podstawowych kompetencji: nauka uczenia się, kompetencje obywatelskie, czy przedsiębiorczość. <https://www.ull.es/>

<https://www.ull.es/la-universidad/facultades-centros-departamentos/facultad-de-educacion/>

Projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną. Numer zgłoszenia: 2016-1-DE01-KA203-022891